

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

Методичні рекомендації
до виконання дипломної роботи
для здобувачів вищої освіти
спеціальності 232 «Соціальне забезпечення»
освітньої програми «Управління соціальними проектами»
другого (магістерського) рівня

Харків
ХНЕУ ім. С. Кузнеця
2024

УДК 364.446(072.034)

М54

Укладачі: Г. В. Назарова
С. Ю. Гончарова
Ю. В. Сотнікова

Затверджено на засіданні кафедри соціальної економіки.
Протокол № 21 від 29.01.2024 р.

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Методичні рекомендації до виконання дипломної роботи для М54 здобувачів вищої освіти спеціальності 232 «Соціальне забезпечення» освітньої програми «Управління соціальними проектами» другого (магістерського) рівня [Електронний ресурс] / уклад. Г. В. Назарова, С. Ю. Гончарова, Ю. В. Сотнікова. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2024. – 41 с.

Розглянуто порядок написання, оформлення та захисту дипломної роботи. Наведено перелік тем, запропонованих для дослідження. Подано вимоги до оформлення роботи. Розроблено рекомендації щодо підготовки ілюстративного матеріалу, презентації та доповіді, а також критерії оцінювання магістерських дипломних робіт.

Рекомендовано для здобувачів вищої освіти факультету економіки і права спеціальності 232 «Соціальне забезпечення» освітньої програми «Управління соціальними проектами» другого (магістерського) рівня.

УДК 364.446(072.034)

© Харківський національний економічний
університет імені Семена Кузнеця, 2024

Вступ

Магістерська дипломна робота є завершальним етапом підготовки здобувачів вищої освіти за освітньою програмою «Управління соціальними проектами». Ця робота дозволяє продемонструвати набуті знання з обраної спеціальності, уміння та навички з управління персоналом і вдосконалення організації бізнесу на підприємстві.

Магістерська дипломна робота є засобом демонстрації готовності здобувача вищої освіти до роботи на підприємствах, в установах та організаціях різних галузей виробництва і послуг.

Робота є самостійним дослідженням і базується на теоретичних знаннях і практичних навичках, набутих здобувачем вищої освіти в результаті вивчення діяльності підприємства, установи чи організації.

Мета магістерської дипломної роботи – закріплення майбутніми фахівцями теоретичних засад управління персоналом у бізнесі та практичних навичок аналізу трудових показників.

Для досягнення мети магістерської дипломної роботи здобувачі вищої освіти мають виконати такі завдання:

- закріпити навички роботи із законодавчими та нормативними матеріалами, навички проведення бібліографічного пошуку щодо конкретної проблеми, критичного аналізу наукової літератури, практичного застосування зарубіжного досвіду управління персоналом;

- здійснити огляд методичного забезпечення аналізу трудових показників та отримати навички його практичного застосування;

- розробити теоретичні та практичні рекомендації з підвищення ефективності управління персоналом на підприємствах;

- здійснити графічне подання даних і розрахунків для візуалізації результатів дипломного проектування;

- оцінити економічну та соціальну ефективність запропонованих заходів та рекомендацій.

Виконання дипломної роботи допомагає здобувачу вищої освіти навчитися самостійно працювати з різними інформаційними джерелами, реферувати матеріали періодичної літератури, глибше вивчати основні проблеми економіки праці, аналізувати статистичні дані й на підставі цього розробляти організаційні заходи, доведені до рівня практичного застосування.

Магістерська дипломна робота має бути самостійним дослідженням, а її автор гідним присудження відповідної кваліфікації.

Результати навчання та компетентності, які формує освітній компонент наведено в табл. 1.

Таблиця 1

Результати навчання та компетентності, які формує освітній компонент

Результати навчання	Компетентності, якими мають оволодіти здобувачі вищої освіти
PH1	ЗК1, ЗК6, ЗК7, ЗК8, СК2, СК5, СК7, СК9, СК11, СК15
PH2	ЗК1, ЗК2, ЗК3, СК1, СК9
PH3	СК3, СК6
PH4	ЗК9, СК13
PH5	ЗК1, ЗК3, ЗК8, ЗК9, СК5, СК7, СК9, СК15
PH6	ЗК1, ЗК4, ЗК5, ЗК6, СК2
PH7	ЗК1, ЗК8, СК1, СК7, СК13
PH8	ЗК1, ЗК8, СК4, СК5, СК9
PH11	ЗК1, ЗК6, ЗК9, СК1, СК15
PH12	ЗК1, ЗК2
PH13	ЗК2, ЗК3, ЗК6, ЗК7, ЗК8, СК3, СК7, СК9, СК15
PH14	ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК6
PH15	ЗК3, СК4
PH16	ЗК3, ЗК8, СК6
PH17	ЗК2, ЗК7, СК6, СК15
PH18	ЗК2, ЗК3, ЗК9, СК7, СК9
PH19	ЗК1, ЗК3, ЗК9, СК3, СК13, СК15
PH20	СК12
PH21	ЗК1, ЗК6, ЗК9, СК5, СК15

Примітка.

PH1. Використовувати сучасні теорії, методологію і методи соціальних та інших наук стосовно до завдань фундаментальних та прикладних досліджень у сфері соціального захисту.

PH2. Критично оцінювати результати наукових досліджень і різні джерела знань щодо соціального забезпечення, формулювати висновки та рекомендації щодо його впровадження.

PH3. Володіння методами комунікації у застосуванні різних форм взаємодії та спільної діяльності.

PH4. Застосовувати іноземні джерела при виконанні завдань науково-дослідної та прикладної діяльності, висловлюватися іноземною мовою, як усно, так і письмово.

PH5. Проектувати теоретичну модель роботи з об'єктами соціального забезпечення в рамках соціальних служб, організацій, установ.

PH6. Самостійно й автономно знаходити інформацію необхідну для розвитку професійних навичок та якостей.

PH7. Застосовувати загальне та спеціалізоване програмне забезпечення для вирішення професійних задач та здійснення наукового дослідження.

PH8. Автономно приймати рішення в складних і непередбачуваних ситуаціях.

PH11. Планувати і проводити наукові дослідження в системі соціального захисту населення та висвітлювати їх результати.

PH12. Виявляти потреби різних верств населення та розробляти відповідні програми соціального захисту щодо їх вирішення.

PH13. Аналізувати ефективність реалізації соціально-економічної підтримки населення та здійснювати відповідну корекцію в межах напряму діяльності.

PH14. Демонструвати ініціативу, самостійність, оригінальність, генерувати нові ідеї для розв'язання завдань професійної діяльності.

PH15. Визначати можливості конституційного та правового регулювання суспільних відносин, забезпечувати оптимальні моделі соціально-правового супроводу, орієнтовані на загальнолюдські цінності.

PH16. Розробляти програми навчання та обміну досвідом в системі соціального захисту населення.

PH17. Демонструвати позитивне ставлення до власної професії та відповідати своєю поведінкою етичним принципам і стандартам соціальної роботи.

PH18. Розробляти та апробувати соціальні проєкти і технології.

PH19. Вміти застосовувати теоретичний та методичний інструментарій для складання соціальної звітності у контексті підвищення корпоративної соціальної відповідальності.

PH20. Вміти оцінювати соціальні ризики за допомогою відповідних методик та демонструвати набуті теоретичні знання щодо їх нейтралізації.

PH21. Вміти використовувати сучасні інформаційні технології при наданні соціальних послуг, демонструвати набуті теоретичні знання щодо розробки й управління соціальними проєктами в контексті застосування інноваційних прийомів.

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність розробляти і управляти проєктами.

ЗК3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК4. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК5. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК6. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК7. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

ЗК9. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

СК1. Здатність до використання сучасних теорій, методологій і методів соціальних та інших наук стосовно до завдань фундаментальних і прикладних досліджень у галузі соціального забезпечення.

СК2. Здатність планувати та здійснювати соціальні дослідження з метою виявлення й аналізу соціально значимих проблем і факторів досягнення соціального благополуччя різних груп населення.

СК3. Здатність до впровадження методів і технологій інноваційного практикування та управління в системі соціального забезпечення.

СК4. Здатність до критичного оцінювання соціальних наслідків політики у сфері прав людини та сталого розвитку суспільства.

СК5. Здатність доводити знання та власні висновки до фахівців та нефахівців.

СК6. Здатність налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво, попереджати та розв'язувати конфлікти.

СК7. Здатність розробляти і впроваджувати програми соціального захисту населення.

СК9. Здатність до оцінки процесу і результату професійної діяльності та якості соціальних послуг.

СК11. Вміння інформувати населення щодо форм, методів та засобів надання соціальної допомоги, пенсійного забезпечення та страхування.

СК12. Здатність до формування позитивного іміджу професії, її статусу в суспільстві.

СК13. Здатність до розроблення, апробації та втілення соціальних проєктів і технологій.

СК15. Здатність використовувати сучасні інформаційні технології у сфері надання соціальних послуг, застосовувати інноваційні прийоми при розробці й управлінні соціальними проєктами у контексті розв'язання соціальних проблем та зміни соціальної ситуації.

1. Порядок підготовки магістерських дипломних робіт

Робота здобувача вищої освіти щодо виконання магістерської дипломної роботи розпочинається з вибору теми, яку погоджують із керівником. Здобувач вищої освіти може запропонувати свою тему, пов'язану з освітньою програмою «Управління соціальними проєктами», попередньо погодивши її з керівником. База дослідження має відповідати темі дипломної роботи і бути погодженою з керівником. Протягом часу, відведеного на дипломне проєктування, здобувач вищої освіти має поетапно здійснювати підготовку дипломної роботи.

Етапи підготовки дипломної роботи:

1. Вибір та погодження теми дипломної роботи з керівником. Тематику дипломних робіт наведено в додатку А. Тему дипломної роботи вибирають з урахуванням бази дослідження.

2. Опрацювання літературних джерел за вибраною темою. Серед літературних джерел мають бути не тільки підручники, а й матеріали періодичних видань, монографії, зарубіжні джерела, законодавчі та нормативні акти.

3. *Складання плану дипломної роботи та його затвердження керівником.* Приклад плану дипломної роботи наведено в додатку Б.

4. *Оформлення заяви на ім'я завідувача кафедри з проханням затвердити тему дипломної роботи, керівника дипломної роботи, підприємство (організацію) як об'єкт дослідження та план роботи.* Зразок заяви керівник надсилає на електронну пошту здобувачу вищої освіти.

5. *Оформлення заяви про дотримання професійної етики під час написання магістерської(кого) дипломної(го) роботи (проєкту) та згоди на її (його) оприлюднення (додаток В).*

6. *Ознайомлення здобувача вищої освіти з термінами та етапами виконання структурних частин роботи, порядком проходження перевірки дипломної роботи на унікальність.*

7. *Збирання статистичних, облікових даних та іншої інформації, необхідної для виконання аналітичного розділу дипломної роботи.*

8. *Виконання розділів дипломної роботи і надання їх для попередньої перевірки керівнику роботи.*

9. *Надання керівнику на перевірку повністю виконаної дипломної роботи в електронному (онлайн-навчання) або друкованому варіанті не зшитой роботи (офлайн-навчання).*

10. *Рецензування роботи (отримання зовнішньої рецензії) (додаток Г).*

11. *Проходження нормоконтролю.* Відповідальність за дотримання вимог до оформлення дипломної роботи несе здобувач вищої освіти. Нормоконтроль проводять лише за наявності зовнішньої рецензії та заяви про дотримання професійної етики. Тема роботи в рецензії, пояснювальній записці, поданні, анотації має збігатися з формулюванням у наказі про затвердження тематики дипломних робіт. Зразки пояснювальної записки та подання керівник надсилає на електронну пошту здобувачу вищої освіти. Зразок анотації наведено в додатку Д.

12. *Надання тексту роботи керівнику для проходження перевірки на унікальність.* Роботу записують одним файлом. Перевірку дипломних робіт на унікальність здійснюють із застосуванням програмного забезпечення StrikePlagiarism за графіком, складеним навчально-методичним відділом, але не пізніше ніж за два тижні до призначеної дати захисту.

13. *Подання роботи на підпис завідувачу кафедри.* Здійснюють за наявності повного електронного варіанта роботи, записаного одним файлом, матеріалів для репозитарію та дотримання вимог щодо унікальності тексту роботи. Зразок оформлення матеріалів керівник надсилає на електронну пошту здобувача вищої освіти. Повний електронний варіант

роботи – це один файл, який містить усі структурні частини дипломної роботи, зокрема додатки.

14. *Підготовка ілюстративного матеріалу, презентації та доповіді.* Рекомендації з підготовки наведено далі.

15. *Захист дипломної роботи в екзаменаційній комісії* відповідно до складеного кафедрою графіка.

Керівництво підготовкою дипломної роботи

Керівником магістерської дипломної роботи здобувача вищої освіти призначають одного з викладачів кафедри соціальної економіки.

До основних функцій керівника магістерської дипломної роботи належать:

сприяння здобувачу вищої освіти у виборі або формулюванні теми роботи;

перевірка складеного здобувачем вищої освіти плану дипломної роботи;

орієнтація на збирання необхідної для написання роботи інформації з підприємства, яке вибрано базою дослідження;

рекомендації щодо вибору джерел наукової, методичної та спеціальної літератури;

контроль за виконанням окремих етапів роботи відповідно до затвердженого кафедрою графіка;

перевірка змісту підготовлених здобувачем вищої освіти розділів дипломної роботи;

перевірка дипломної роботи щодо відповідності вимогам до оформлення;

заповнення відповідної частини подання, тобто висновку керівника дипломної роботи про відповідність роботи встановленим вимогам до своєчасності підготовки розділів роботи, її змісту, оформлення, оприлюднення результатів дипломного проектування;

консультування здобувача вищої освіти щодо оформлення пояснювальної записки, підготовки доповіді та ілюстративного матеріалу.

Керівник магістерської дипломної роботи звертає увагу здобувача вищої освіти на наявні недоліки в роботі (оформлення, стиль, орфографія, зміст підрозділів, послідовність викладення тексту), але не виправляє їх сам.

Виконання роботи має проходити за графіком, затвердженим випусковою кафедрою. Один екземпляр графіка залишається в здобувача

вищої освіти, другий – у керівника роботи, де він записує дати проведення консультацій та надання окремих розділів роботи на перевірку, ступінь їх готовності. У поданні керівник зазначає, чи було виконано роботу згідно з календарним графіком.

Стан підготовки магістерських дипломних робіт регулярно обговорюють на засіданні кафедри і фіксують у протоколах. Списки здобувачів вищої освіти, які працюють нерегулярно і не дотримуються розробленого графіка, подають до деканату для вжиття відповідних заходів.

У разі невчасного виконання розділів магістерської дипломної роботи оцінку знижують відповідно до поданих у цих методичних рекомендаціях критеріїв оцінювання.

Готову дипломну магістерську роботу завантажують на ПНС університету до спеціально створеного курсу або, у разі очного захисту, переплітають у тверду обкладинку.

2. Зміст і структура магістерських дипломних робіт

Ознайомившись із літературою, здобувач вищої освіти складає план і подає його керівникові дипломної роботи. У плані визначають основні напрями дослідження, послідовність розкриття предмета дослідження відповідно до визначених завдань.

Загальний обсяг магістерської дипломної роботи має становити 50 – 55 сторінок друкованого тексту (без додатків та списку літератури). У ході написання магістерської дипломної роботи в плані можуть відбуватися корективи та уточнення (за погодженням із керівником).

Структуру та зміст дипломної роботи подано в табл. 2.

Таблиця 2

Структура і зміст дипломної роботи

Назва структурних частин роботи	Орієнтовний обсяг, с.	Зміст
1	2	3
Пояснювальна записка	1	Заповнюють за зразком, що керівник надсилає на електронну пошту здобувача вищої освіти. На пояснювальній записці підписи не ставлять
Подання	1	Заповнюють деканат і керівник. Видають здобувачеві вищої освіти за умови відсутності в нього академічних заборгованостей

1	2	3
Анотація	1	Анотація має містити прізвище, ім'я та по батькові здобувача вищої освіти, назву теми дипломної роботи, короткий опис напрацювань автора за трьома розділами (3 – 4 рядки) та ключові слова. Анотацію подають українською й англійською мовами. Вона повинна мати обсяг не більше однієї сторінки. Приклад наведено в додатку Д
Зміст	1	Має містити назви розділів, підрозділів та номери сторінок, із яких вони починаються. Приклад змісту наведено в додатку Б
Вступ	2	Структура вступу: актуальність (до 0,5 с.); перелік учених, які займаються вибраною темою; мета і завдання дипломної роботи; об'єкт і предмет дослідження; методи дослідження; наукові результати; організаційні заходи; практична значущість; апробація результатів дипломної роботи; відомості про ефективність організаційних заходів. Детальний опис структури вступу подано в табл. 3
1. Теоретичний розділ (назва)	12 – 13	<p><i>1. Сутність і теоретичні засади ...</i></p> <p><i>1.1. Етимологія, морфологічний аналіз, сутність ключових понять</i> (підрозділ має містити систематизацію визначень понять, їх критичний аналіз та формулювання авторських визначень).</p> <p><i>1.2. Типології, класифікації, систематизації принципів, методів, факторів</i> (обов'язковими є авторські напрацювання).</p> <p><i>1.3. Сучасний вітчизняний та зарубіжний досвід, особливості тенденції за досліджуваною проблематикою</i></p>
Висновки до розділу 1	До 1	Опис найбільш суттєвих отриманих автором наукових результатів
2. Аналітичний розділ (назва)	12 – 13	<p><i>2.1. Аналіз соціальної сфери в Україні (на макро- або мезорівні)</i> (до 15 с.): (перелік питань погоджують із керівником).</p> <p><i>2.2. Аналіз досліджуваної проблеми ...</i> (відповідно до тематики дослідження) (до 15 с.).</p> <p>Аналітичний розділ (а саме – підрозділи 2.1 та 2.2) доцільно наповнювати такими складовими (за погодженням із керівником):</p> <p><i>аналіз демографічного стану;</i></p> <p><i>аналіз зайнятості та безробіття населення;</i></p> <p><i>аналіз доходів та витрат населення;</i></p> <p><i>аналіз соціального захисту та соціального забезпечення населення;</i></p> <p><i>аналіз рівня життя та заробітної плати населення;</i></p> <p><i>аналіз пенсійного забезпечення населення;</i></p> <p><i>аналіз рівня освіти населення;</i></p> <p><i>аналіз стану охорони здоров'я населення;</i></p> <p><i>аналіз структури сімей та домогосподарств</i></p>
Висновки до розділу 2	До 1	Узагальнені результати аналізу соціальних показників (позитивні та негативні тенденції)

1	2	3
3. Проектний розділ для мікрорівня (назва)	12 – 13	3. <i>Напрями та рекомендації щодо вдосконалення ...</i> 3.1. <i>Характеристика діяльності організації.</i> 3.2. <i>Аналіз соціальної сфери (соціального розвитку) організації.</i> 3.3. <i>Розроблення проектної пропозиції та документації соціального проекту «...».</i> 3.3.1. <i>Ідентифікація соціального проекту.</i> 3.3.2. <i>Загальний опис соціального проекту.</i> 3.3.3. <i>Фінансове обґрунтування соціального проекту.</i> 3.3.4. <i>Економічна та соціальна ефективність проекту</i>
Висновки до розділу 3	До 1	Висновки за результатами аналізу і за результатами розроблення проектної пропозиції та її практичної значущості; результати фінансового обґрунтування соціального проекту
Висновки	3	Мають містити 5 – 7 пунктів, написаних відповідно до 5 – 7 поставлених у вступі завдань
Список використаних джерел	5 – 6	Кількість джерел – не менше 50, 30 % із яких мають бути за останні п'ять років. До списку літератури за тематикою дипломної роботи доцільно включити не менше трьох публікацій викладачів університету та випускової кафедри
Додатки	Не більше обсягу основного тексту	Доцільним є винесення в додатки статистичної звітності, а також таблиць і рисунків, обсягом більше однієї сторінки. У тексті роботи таку інформацію розміщувати не слід
Обсяг основного тексту (без додатків і літератури)	50 – 55	

Дипломну роботу потрібно набрати одним файлом, що містить усі структурні частини (пояснювальну записку, подання, анотацію, зміст, вступ, розділи, висновки, список використаних джерел і додатки). В умовах офлайн-навчання цей файл не має містити лише подання, оскільки його готує не здобувач вищої освіти. Дипломну роботу зшивають у послідовності, наведеній у табл. 2.

Зміст магістерської дипломної роботи подають після анотації з нової сторінки. Він містить назви та номери початкових сторінок усіх розділів і підрозділів.

Основні розділи магістерської дипломної роботи повинні мати певну структуру, яка за змістом відповідає визначеним завданням.

Структуру вступу наведено в табл. 3.

Структура вступу до магістерської дипломної роботи

Структурні частини вступу	Рекомендації до написання
Актуальність вибраної теми	Обґрунтування вибору теми на основі аналізу найбільш суттєвих проблем із досліджуваної проблематики, літературних джерел. Виділення не достатньо дослідженої частини досліджуваної теми
Перелік учених, які займаються вибраною темою	Перелік включає до 10 прізвищ, із яких два-три – це прізвища вчених, які є викладачами ХНЕУ ім. С. Кузнеця
Мета дипломної роботи	Формулюють як уточнення науково-теоретичних засад і розроблення практичних рекомендацій щодо досліджуваної теми
Завдання дипломної роботи	Кількість завдань має бути: із першого розділу – 1 – 2; із другого розділу – 2; із третього розділу – 2 – 3. Загальна кількість 5 – 7
Об'єкт дослідження	Формулюють як явище чи процес, що породжує проблемну ситуацію в межах теми дипломної роботи
Предмет дослідження	Зазначають у межах об'єкта і формулюють як методи, інструменти, важелі, підходи, складові, напрями
Методи дослідження	Наводять перелік використаних методів дослідження із зазначенням сфери застосування кожного з них. Серед методів дослідження часто використовують: аналіз, синтез, індукцію, дедукцію, монографічний метод, економіко-математичні методи, методи статистичного аналізу, прийоми елімінування, балансовий, графічний методи, порівняння, групування та ін.
Наукові результати	Надають коротке формулювання теоретичних здобутків, викладених у дипломній роботі
Організаційні заходи	Наводять характеристику проектної пропозиції до соціального проекту, доведену здобувачем вищої освіти до рівня практичного застосування
Практична значущість	Формулюють через обґрунтування можливості застосування розробленої проектної пропозиції соціального проекту
Апробація результатів дипломної роботи	У вступі слід зазначити, що результати дипломної роботи опубліковано в статтях та оприлюднено на конференціях (з указанням їх кількості)
Відомості про ефективність організаційних заходів	Здобувач вищої освіти має відзначити, чи мають отримані результати економічну і соціальну ефективність, указуючи значення основних показників економічної ефективності

Теоретичний розділ

У першому розділі (теоретичній частині) треба навести огляд певної кількості літературних джерел з обов'язковими посиланнями на них. Теоретичну частину розробляють на основі вивчення спеціальної наукової та навчально-методичної літератури, нормативних та законодавчих актів, фінансово-статистичної інформації, досвіду сучасних вітчизняних і закордонних підприємств. Обов'язковим у першому розділі є ґрунтовний аналіз не менш як трьох наукових праць викладачів кафедри.

У теоретичній частині розглядають причини виникнення, етапи дослідження проблеми, систематизують погляди вітчизняних і закордонних учених, аргументують позицію здобувача вищої освіти щодо понять, проблем, визначень та висновків при викладені теоретичного матеріалу. Можливе використання статистичного матеріалу, що дозволяє більш аргументовано довести ту чи іншу позицію. Теоретичні питання викладають для обґрунтування подальшого дослідження проблеми, яку вивчають. Теоретичний розділ не має бути реферативним. Він має містити критичний аналіз літературних джерел, що дозволяє систематизувати наявні теоретичні напрацювання та запропонувати авторські. Кількість підрозділів – не менше трьох.

Аналітичний розділ

Під час виконання аналітичного розділу статистичну інформацію, яку наводять у таблицях, потрібно супроводжувати розрахунком окремих показників та коефіцієнтів (наприклад, коефіцієнт народжуваності, смертності, шлюбності, зайнятості, безробіття, рівень бідності, показники міграції, навантаження, показники статистики здоров'я, освіти і т. д.).

Суттєвою перевагою роботи є застосування економіко-математичних методів (доцільність використання в тому чи іншому підрозділі погоджують із керівником). Оброблення інформації виконують із використанням прикладного програмного забезпечення (Excel, Statistica, ПС тощо).

За всіма показниками слід навести обґрунтовані висновки в тексті роботи. Результати розрахунків треба подати стисло, бажано у формі таблиць, діаграм тощо. При цьому загальновідомі формули для розрахунків у дипломній роботі не наводять, достатньо робити посилання на літературні джерела, що містять методики розрахунків.

Проектний розділ

У ході розроблення проектної пропозиції та документації соціального проекту слід дотримуватися такої послідовності.

1. Ідентифікація соціального проєкту:

сформулювати назву соціального проєкту;

сформулювати мету, завдання та передумови соціального проєкту;

здійснити опис сучасного стану проблеми, на розв'язання якої спрямовано проєкт;

визначити та обґрунтувати цільову групу/клієнтів, на яких спрямовано проєкт; проаналізувати характер їхніх потреб (під цільовою групою слід розуміти людину чи групу людей, чиє становище породжує ідею виникнення проєкту та які згодом будуть безпосередніми споживачами результатів реалізації проєкту).

Під час оцінювання проєктних пропозицій значну увагу приділяють тому, чи сприятиме реалізація соціального проєкту досягненню загальних цілей розвитку держави, регіону, міста тощо. Тому в ході підготовки проєктної пропозиції слід зосереджуватися не лише на досягненні локальних цілей тієї чи іншої організації, а й приділяти увагу загальним цілям за межами прямих бенефіціарів.

2. Загальний опис соціального проєкту:

обґрунтувати проєкт (пояснити, яким чином запропонований проєкт дозволить розв'язати зазначену проблему, обґрунтувати зв'язок між проблемою, цілями та заходами проєкту);

розробити план заходів відповідно до поставлених завдань, указати терміни впровадження соціального проєкту, визначити необхідні для реалізації соціального проєкту ресурси (у формі таблиці (з використанням діаграми Ганта)); кожен захід має містити опис обсягу робіт, який потрібно виконати, тривалість виконання з урахуванням дати початку й завершення (місяць і рік), очікувані витрати та відповідальних осіб.

Приклади заходів: проведення тендеру; підписання контрактів щодо надання послуг та здійснення відповідних поставок; роботи з будівництва; налаштування обладнання; отримання певних дозволів; здача об'єкта в експлуатацію; початок роботи об'єкта і його функціонування тощо (рекомендовано не більше восьми заходів);

запропонувати структуру управління проєктом (описати адміністративну та організаційну структуру проєкту, що передбачає управління проєктом і коштами протягом усього його терміну реалізації). Схему організаційної структури проєкту за потреби можна включити до проєктної пропозиції як додаток.

3. Фінансове обґрунтування соціального проєкту:

провести розрахунок очікуваної вартості проєкту і терміну його реалізації (джерелами фінансових ресурсів можуть бути: інвестори, донори, спонсори, внески приватних осіб та ін.) (з використанням Excel);

провести розрахунок фінансово-економічних очікуваних результатів та навести перелік соціальних ефектів від реалізації соціального проєкту.

4. Економічна та соціальна ефективність проєкту. Розрахунок економічної ефективності соціального проєкту (за потреби) потрібно здійснювати з використанням індексу дохідності, періоду окупності, чистого дисконтованого доходу чи рентабельності проєктних заходів.

Окремо слід подати соціальну ефективність запропонованого соціального проєкту.

Приклад плану дипломної роботи наведено в додатку Б.

Висновки за розділами повинні мати обсяг не більше однієї сторінки і містити опис найбільш суттєвих отриманих автором наукових результатів, рекомендацій чи підсумків аналізу.

У **загальному висновку** має бути 5 – 7 пунктів, написаних відповідно до 5 – 7 поставлених завдань. Кількість завдань і кількість пунктів у загальному висновку має збігатися.

Висновки містять основні результати за темою роботи, конкретні пропозиції та рекомендації.

Список використаних джерел має містити не менш ніж 50 джерел, 30 % із яких опубліковано за останні п'ять років. До списку літератури за тематикою дипломної роботи доцільно включити не менш ніж три публікації викладачів університету та випускової кафедри. Джерела розміщують в алфавітному порядку. У кінці списку подають джерела іноземною мовою.

Додатки слід розміщувати в порядку посилання на них у тексті магістерської дипломної роботи. У додатки виносять таблиці та рисунки, які займають більше однієї сторінки; скріншоти вікон використаного в роботі програмного забезпечення; результати проміжних розрахунків, фінансову і статистичну звітність, статистичні дані.

Інші звітно-статистичні та позаоблікові джерела інформації використані для написання дипломної роботи за потреби також розміщуються у додатках. Проте обсяг додатків не має перевищувати половини обсягу основного тексту дипломної роботи. Дані додатків слід набирати в редакторі MS Word, одним файлом разом з основним текстом роботи.

3. Правила оформлення магістерської дипломної роботи

3.1. Загальні вимоги

Магістерську дипломну роботу друкують за допомогою комп'ютера з одного боку аркуша паперу формату А4, розміщуючи на сторінці 31 – 33 рядки (міжрядковий інтервал – 1,4). Абзацний відступ має бути однаковим по всій роботі й дорівнювати 1,25 см.

Шрифт друку має бути чітким, стрічка – чорного кольору середньої жирності. Під час комп'ютерного набору тексту слід використовувати шрифт Times New Roman, кг. 14. Під час оформлення таблиць та рисунків використовують кг. 12. Міжрядковий інтервал у таблицях – 1,1.

Не допускають використання напівжирного шрифту та курсиву, переносів тексту.

Текст дипломної роботи друкують з обов'язковим додержанням таких полів: ліве – 30 мм, праве – 12 мм, верхнє та нижнє – 20 мм.

Друкарські помилки не можна виправляти за допомогою коригуючої рідини.

3.2. Нумерація

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, ілюстрацій, таблиць, формул подають арабськими цифрами.

Номер сторінки проставляють у правому верхньому куті на відстані 10 мм від верхнього та правого країв аркушу без крапки в кінці, шрифт Times New Roman, кг. 14. Нумерувати сторінки починають із другої сторінки вступу, урахувавши попередні сторінки: пояснювальну записку (1 с.), завдання (1 с.), подання (1 с.), анотацію (1 с.), зміст (1 с.), першу сторінку вступу (1 с.). Тобто другу сторінку вступу нумерують як сьому сторінку дипломної роботи. На перших шести сторінках дипломної роботи номер сторінки не ставлять.

3.3. Заголовки

Текст основної частини магістерської дипломної роботи поділяють на розділи та підрозділи.

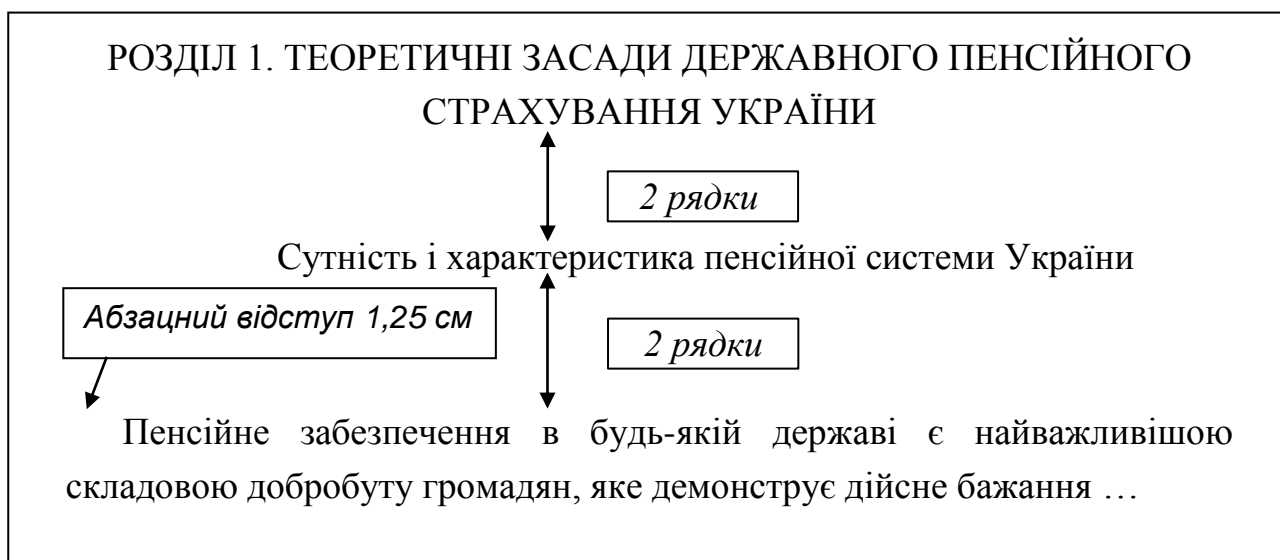
Після слова «РОЗДІЛ» ставлять його номер, крапку не ставлять.

Заголовки структурних частин «ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ», «ДОДАТКИ» друкують великими літерами симетрично до тексту. Кожну структурну частину магістерської дипломної роботи (зміст, вступ, розділи, висновки, список використаної літератури, додатки) треба починати з нової сторінки.

Заголовки підрозділів (зокрема і висновків за розділами 1, 2, 3) друкують малими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Відстань між заголовком (розділів, підрозділів) та наступним текстом має дорівнювати двом рядкам. Після заголовку підрозділу на сторінці (у кінці сторінки) має бути не менш ніж три-чотири рядки.

Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу. Між ними ставлять крапку. У кінці номера теж має бути крапка. *Не можна виділяти заголовки структурних частин, розділів та підрозділів напівжирним шрифтом або курсивом.*

Наприклад:

3.4. Переліки

За потреби в тексті можна наводити переліки. Перед переліком ставлять двокрапку. Перелік можна починати з абзацного відступу з малої літери (без будь-яких знаків), ставити малу літеру українського алфавіту з дужкою або арабську цифру з дужкою.

Наприклад:

Пенсійна система України складається з таких рівнів:
солідарна система;
обов'язкова накопичувальна система;
добровільна накопичувальна система.

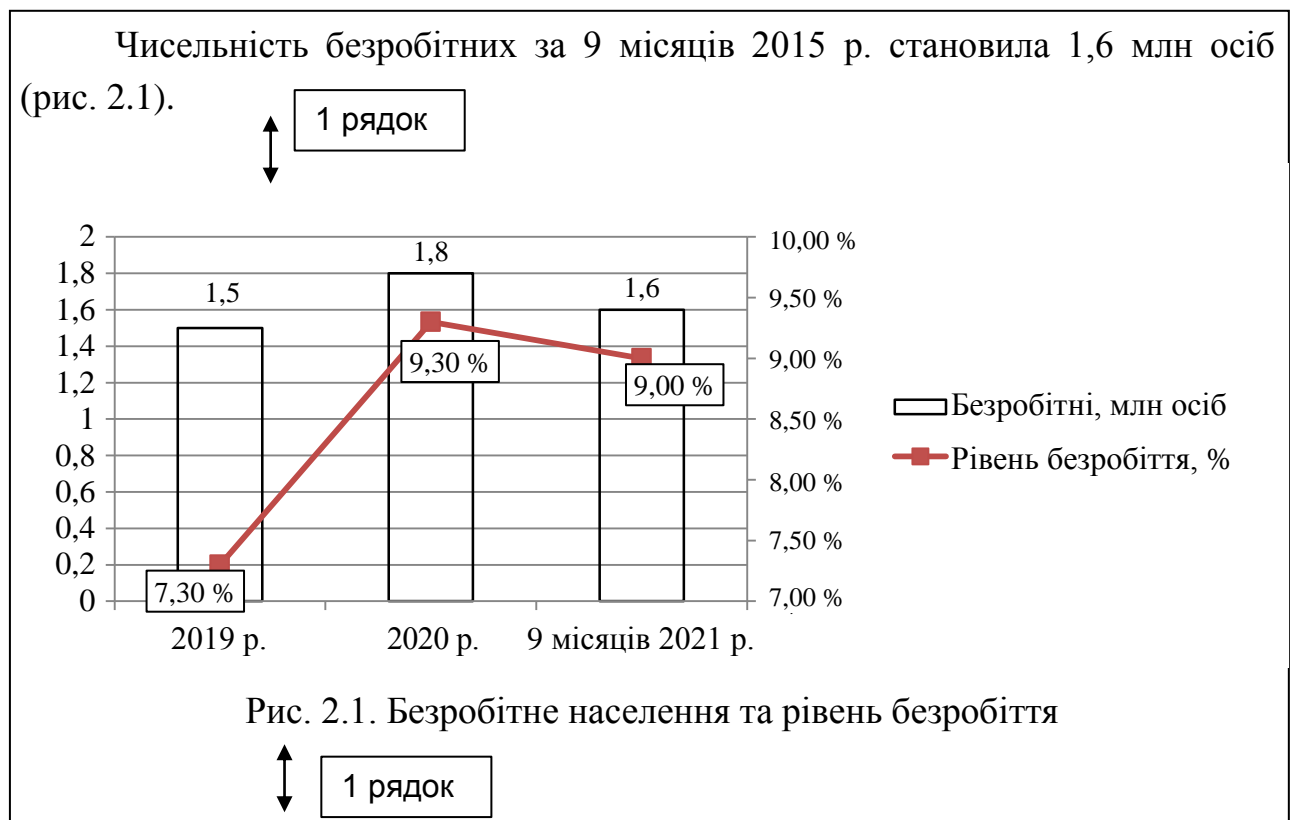
Пенсійна система України складається з таких рівнів:
а) солідарна система;
б) обов'язкова накопичувальна система;
в) добровільна накопичувальна система.

Пенсійна система України складається з таких рівнів:
1) солідарна система;
2) обов'язкова накопичувальна система;
3) добровільна накопичувальна система.

3.5. Ілюстрації

Ілюстрації позначають словом «Рис.» і нумерують послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій, поданих у додатках. Номер ілюстрації складається з номера розділу і порядкового номера ілюстрації. Ілюстрація повинна мати назву, яку розміщують після номера ілюстрації з абзацного відступу. Вирівнювання – за шириною тексту.

Наприклад: «Рис. 2.1» (перший рисунок другого розділу).

Відстань між попереднім і наступним текстом та ілюстрацією має дорівнювати одному вільному рядку.

3.6. Таблиці

Таблиці нумерують послідовно (за винятком таблиць, поданих у додатках) у межах розділу. У правому верхньому куті над відповідним заголовком розміщують напис «Таблиця» із зазначенням її номера. Номер таблиці складається з номера розділу і порядкового номера таблиці, наприклад: «Таблиця 1.2» (друга таблиця першого розділу). Кожна таблиця повинна мати назву, яку розміщують над таблицею симетрично до тексту. Заголовки граф мають починатися з великих літер, підзаголовки – з малих. Таблицю розміщують після першого згадування про неї в тексті.

Наприклад:

Результати аналізу ринку праці подано в табл. 2.13.

по центру 1 рядок Таблиця 2.13

Аналіз показників ринку праці

Показники ринку праці	Значення		Абсолютне відхилення
	Базовий рік	Звітний рік	
1	2	3	4
Коефіцієнт зайнятості	0,86	0,94	0,08
Коефіцієнт безробіття	0,14	0,6	-0,8
Коефіцієнт економічної активності	0,73	0,68	-0,05

поле 30 мм поле 12 мм поле 20 мм

У разі перенесення частини таблиці на інший аркуш (сторінку) друкують слова «Продовження табл. ...» і вказують номер таблиці, наприклад: «Продовження табл. 2.13». Головою таблиці тут є цифровий порядок. Якщо таблицю розміщують на одній сторінці, тобто не переносять на іншу, то рядок із нумерацією стовпчиків таблиці подавати не слід. Якщо цифрові або інші дані в якому-небудь рядку таблиці не подають, то в ньому ставлять прочерк.

Наприклад:

	поле 20 мм			32	
поле 30 мм	Продовження табл. 2.13				поле 12 мм
	1	2	3	4	
	Чисельність безробітних на 1 000 зайнятих осіб	972	986	14	
	1 рядок			↕	
За даними табл. 2.13, погіршення відбулося щодо таких ...					

Залишати на одній сторінці, як і переносити на наступну сторінку, можна не менш ніж два рядки таблиці. Відстань між попереднім та наступним текстом і таблицею має дорівнювати одному вільному рядку.

3.7. Формули

Формули (якщо їх більше одної) нумерують у межах розділу. Номер формули складається з номера розділу і порядкового номера формули в розділі. Нумери формул пишуть біля правого поля аркуша на рівні відповідної формули в круглих дужках, наприклад: (3.1) (перша формула третього розділу). Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів треба подавати безпосередньо під формулою в тій послідовності, у якій їх наведено у формулі. Значення кожного символу і числового коефіцієнта треба подавати з нового рядка. Перший рядок пояснення починають зі слова «де» без двокрапки.

Наприклад:

Стандартизовані значення показників визначають за формулою (3.5):

$$x_i = \frac{a_i}{a_{\max}}, \quad (3.5)$$

де x_i – стандартизоване значення i -го показника;
 a_i – значення i -го показника;
 a_{\max} – найбільше значення показника в цій сукупності (оптимальна величина).

Результати розрахунку стандартизованих значень показників подано ...

Основні символи в формулі набирають кг. 14, індекси – кг. 12, а субіндекси – кг. 10 у редакторі формул. Вільними рядками відділяють від тексту та розшифрування умовних позначень лише саму формулу.

3.8. Посилання

Під час написання магістерської дипломної роботи здобувач вищої освіти має давати посилання на джерела та матеріали, наведені в роботі. Посилання дають змогу перевірити достовірність інформації.

Посилання в тексті проєкту на джерела слід позначати порядковим номером за списком літератури, виділеним двома квадратними дужками, наприклад: «... у працях [1 – 7] ...». Можна вказати номер джерела біля запозиченого тексту: [25]. Якщо здобувач вищої освіти цитує певний текст, то посилання потрібно оформлювати таким чином: «Пенсійне забезпечення – це державна система правових, організаційно-адміністративних та економічних заходів щодо захисту громадян унаслідок настання старості, інвалідності або втрати годувальника» [5, с. 26].

Посилання на ілюстрації в дипломній роботі вказують порядковим номером ілюстрації, наприклад: «Рис. 1.2».

Посилання на формули магістерської дипломної роботи вказують порядковим номером формули в дужках, наприклад: «... у формулі (2.2)».

На всі таблиці мають бути посилання в тексті, при цьому слово «таблиця» пишуть скорочено, наприклад: «... в табл. 2.2».

Посилання на додатки: «... наведено у додатку А» або «... подано в табл. А.4» – у четвертій таблиці додатка А (якщо додаток містить декілька таблиць).

Також можна посилатися на розділи, підрозділи, ілюстрації, таблиці, формули, рівняння, додатки, указуючи при цьому їхні номери.

Якщо посилання наводять у тексті, можна писати:

«... у розділі 2 ...»;

«... відповідно до підрозділу 2.3 ...»;

«... на рис. 1.5 ...» або «... як це видно з рис. 3.1 ...»;

«... у табл. 3.2 ...»;

«... згідно з табл. 3.2 ...» або «... на підставі даних табл. 3.2 ...»;

«... за формулою (3.5) ...»;

«... у рівняннях (1.9) – (1.12) ...»;

«... у додатку Б ...» або «... (додаток Б)».

3.9. Список використаних джерел

Список використаних джерел формують у такій послідовності:

1) в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків, або назв інтернет-джерел, законодавчих і нормативних актів (зокрема закони, укази, кодекси, облікові стандарти, положення, інструкції міністерств і відомств, доповіді й виступи державних діячів України, інтернет-посилання);

2) літературні джерела іноземною мовою за алфавітом.

Бібліографічний опис у списку використаних джерел оформлюють з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання».

Бібліографічний опис використаного джерела може обмежуватися обов'язковою інформацією, необхідною для однозначної ідентифікації цього джерела.

Приклади оформлення бібліографічного опису в списку використаних джерел

Навчальний посібник, підручник чи монографія одного автора

1. Антонюк В. П. Формування та використання людського капіталу в Україні: соціально-економічна оцінка та забезпечення розвитку : монографія / НАН України. Донецьк : Ін-т економіки пром-сті, 2007. 348 с.

2. Норт Д. Інституції, інституційна зміна та функціонування економіки; пер. з англ. І. Дзюби. Київ : Основи, 2000. 198 с.

Навчальний посібник, підручник чи монографія двох авторів

1. Гетьман О. О., Шаповал В. М. Економічна діагностика : навч. посіб. Київ : Центр навч. літ., 2007. 307 с.

2. Назарова Г. В., Сотникова Ю. В. Креативна економіка та менеджмент : навч. посіб. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. 159 с.

Навчальний посібник, підручник чи монографія трьох авторів

1. Назарова Г. В., Гончарова С. Ю., Затеїщикова О. О. Розвиток та використання управлінського персоналу – стратегічний підхід : монографія. Харків : ХНЕУ, 2012. 192 с.

2. Онищенко В. О., Завора Т. М., Чепурний О. В. Соціальна безпека регіону: теоретичні та прикладні аспекти : монографія. Полтава : ПолтНТУ, 2015. 274 с.

Навчальний посібник, підручник чи монографія чотирьох і більше авторів

1. Лібанова Е. М., Пирожков С. І., Новікова О. Ф., Скрипнюк О. В., Устименко В. А., Хамітов Н. В., Шульга М. О. Українське суспільство: міграційний вимір : нац. доповідь. Київ : Ін-т демографії та соц. досліджень ім. М. В. Птухи НАН України, 2018. 396 с.

2. Назарова Г. В., Гончарова С. Ю., Сотнікова Ю. В., Аграмакова Н. В. Соціальна економіка : навч. посіб. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. 284 с.

Без автора

1. Безпека людського розвитку в правовій, соціальній державі : монографія / за ред. Л. С. Шевченко. Харків : Нац. ун-т «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого», 2013. 850 с.

2. Моделі і методи соціально-економічного прогнозування : підручник для студентів вищ. навч. закл. / В. М. Геєць, Т. С. Клебанова, О. І. Черняк та ін. Харків : ВД «ІНЖЕК», 2005. 396 с.

Багатотомні видання

1. Економічна енциклопедія: у 3 т. / редкол.: С. В. Мочерний (відп. ред.) та ін. Київ : Академія, 2000. Т. 2. 847 с.

2. Енциклопедія історії України: у 10 т. / НАН України, Ін-т історії України. Київ : Наук. думка, 2005. Т. 9. 944 с.

3. Юридична енциклопедія: у 6 т. / редкол.: Ю. С. Шемшученко (відп. ред.) та ін. Київ : Укр. енциклопедія, 1998. Т. 1: А – Г. 672 с. URL: <http://leksika.com.ua/legal/> (дата звернення 15.10.2020).

Частина видання

1. Назарова Г. В., Гончарова С. Ю. Розвиток соціальної сфери в сучасній економіці: теоретико-практичні аспекти. *Соціально-трудова відносина: проблеми науки та практики* : монографія / за ред. Т. А. Костишиної. Полтава, 2020. С. 143–160.

2. O'Neil J. M., Egan J. Men's and women's gender role journeys: A metaphor for healing, transition, and transformation. *Gender issues across the life cycle* / Ed. B. R. Wainrib. New York, NY: Springer, 1992. P. 107–123.

Законодавчі та нормативні документи

1. Конституція України: станом на 1 верес. 2016 р.: відповідає офіц. тексту. Харків: Право, 2016. 82 с.

2. Про прожитковий мінімум: Закон України від 15.07.1999 р. № 966-XIV. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/966-14> (дата звернення: 20.05.2021).

3. Про стимулювання розвитку регіонів: Закон України від 08.09.2005 р. № 2850-IV. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2850-15> (дата звернення: 11.04.2021).

Тези, доповідь

1. Іванісов О. В. Формування системи трудової адаптації молоді на вітчизняних підприємствах. *Сучасні проблеми управління підприємствами: теорія та практика* : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 16 квіт. 2021 р.). Харків : Середняк Т. К., 2021. С. 131–133.

2. Мішин О. Ю., Мішина С. В. Аналітичне забезпечення оцінки витрат на соціальний розвиток підприємства. *Економічний розвиток і спадщина Семена Кузнеця* : матеріали щоріч. міжнар. наук. конф. (м. Харків, 26 – 28 трав. 2016 р.). Харків : ФОП Лібуркіна Л. М., 2016. С. 365–368.

Стаття з періодичного видання

1. Мішина С. В., Мішин О. Ю. Дауншифтинг як джерело залучення кадрів в сфері соціальної роботи та соціального забезпечення. *Молодий вчений*. 2018. № 2 (54). С. 732–736.

2. Nazarova G. V., Nazarov N. K., Demianenko A. A. Approach to analytical support for assessing the security of human development. *Scientific bulletin of Polissia*. 2018. № 2 (14). P. 210–215. DOI: [https://doi.org/10.25140/2410-9576-2018-1-2\(14\)-210-215](https://doi.org/10.25140/2410-9576-2018-1-2(14)-210-215).

Стаття з продовжаного видання

1. Комар М. С. Право на гідний рівень життя в системі прав людини. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2013. Вип. 6–2 (1). С. 38–40. (Серія «Юриспруденція»). URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_jur_2013_6-2\(1\)_11](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_jur_2013_6-2(1)_11).

2. Смалійчук Г. В. Освітня міграція в умовах трансформації ринку праці: значення та особливості регулювання. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. 2014. Вип. 26. С. 64–70 (Серія 18 «Економіка і право»). URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_018_2014_26_11.

Електронні ресурси

1. Про програму розвитку ООН в Україні URL: <http://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/aboutus.html> (дата звернення: 13.05.2019).

2. Регіональний людський розвиток. *Статистичний бюлетень Державної служби статистики України*. URL: https://ukrstat.org/uk/druk/publicat/Arhiv_u/Arch_rir_zb.htm (дата звернення: 18.02.2018).

3.10. Додатки

Додатки оформлюють як продовження роботи та розміщують у порядку появи посилань на них у тексті. Кожний додаток починається з нової сторінки. Додаток повинен мати заголовок, надрукований зверху симетрично відносно тексту сторінки. Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ь, наприклад: «Додаток А», «Додаток Б» і т. д. Після останньої сторінки списку використаних джерел перед додатками розміщують чистий аркуш паперу, на якому в центрі великими літерами (кеглем 32 пт) друкують слово «ДОДАТКИ». У змісті роботи треба вказувати першу сторінку додатків. *Нумерацію сторінок на додатках не проставляють.* Назви додатків, таблиць, рисунків друкують кг. 14, а матеріал додатків – кеглем, відмінним від 14. Ілюстрації, таблиці, формули, розміщені в додатках, нумерують у межах кожного додатка, наприклад: «Рис. А.2» – другий рисунок додатка А. Якщо в додатку лише один рисунок або одна таблиця, їх можна не нумерувати, а обмежитися загальною назвою додатка.

Приклад оформлення додатка:

1 рядок

Додаток А

Результати аналізу літературних джерел із досліджуваної тематики

Таблиця А.1

Визначення поняття «ринок праці»

Автор	Визначення	Характеристика
1	2	3
Коваль О. С.		
...		

На останній сторінці додатка замість «Продовження» пишуть «Закінчення»

1 рядок

Продовження додатка А

Продовження табл. А.1

1	2	3
Коваль О. С.		
...		

4. Порядок подання до захисту магістерських дипломних робіт

Захист магістерських дипломних робіт проходить перед екзаменаційною комісією, склад якої затверджується ректором університету. На кафедрі розробляють графік захисту, якого здобувачі вищої освіти мають дотримуватися. Для вчасного оформлення всіх необхідних документів та підготовки до захисту графічного матеріалу потрібно завершити написання магістерської дипломної роботи і здати її на кафедру відповідно до встановленого календарного графіка. Захист магістерських дипломних робіт відбувається за графіком.

Проходження нормоконтролю

Перед проходженням нормоконтролю здобувач вищої освіти має надати:

викладачеві, який здійснює нормоконтроль, – усю роботу, складену в папку із зав'язками, але не зшити, у послідовності, наведеній у табл. 2 (в умовах онлайн-навчання – файл із повним текстом роботи). Нормоконтроль здійснюють за наявності належним чином оформленого подання. На пояснювальній записці ніякі підписи і печатки не ставлять;

в окремому конверті (або відскановану – в умовах онлайн-навчання) – рецензію на роботу (із підписом і печаткою підприємства); заяву про дотримання професійної етики під час написання магістерської дипломної роботи та згоду на її оприлюднення;

на вказану науковим керівником електронну адресу: одним файлом – записаний повний текст роботи і другим файлом – текст для перевірки на унікальність (без додатків);

матеріали для репозитарію (анотацію і реферат). Їх надсилають на електронну адресу, указану керівником здобувача вищої освіти.

Викладачі кафедри, які здійснюють нормоконтроль, перевіряють надану роботу на дотримання вимог з оформлення робіт і її відповідність стандартам.

Викладачі, які здійснюють нормоконтроль, у разі невідповідності роботи цим вимогам повертають її на доопрацювання й усунення недоліків. Після перевірки дипломної роботи на плагіат із використанням системи StrikePlagiarism.com здобувача вищої освіти допускають до захисту.

Рецензування магістерської дипломної роботи

Рецензентами магістерської дипломної роботи можуть бути наукові працівники, досвідчені висококваліфіковані спеціалісти та керівники з виробництва чи управління. Рецензія має містити характеристику таких аспектів дипломної роботи:

актуальність теми;

відповідність змісту роботи затвердженій темі та завданню на її розроблення;

повноту розв'язання поставлених питань, глибину їх опрацювання, наявність елементів наукового дослідження;

повноту використання під час підготовки роботи спеціальної літератури, нормативних та довідкових матеріалів, фактичних даних;

наявність наукових результатів та практична значущість роботи;

стиль викладення та оформлення роботи;

наявні недоліки.

Рецензент робить висновок про можливість або неможливість допущення магістерської дипломної роботи до захисту. Рецензію подають в одному екземплярі. Підпис рецензента має бути засвідчено печаткою організації, у якій він працює.

Захист магістерських дипломних робіт

Після проходження нормоконтролю дипломну роботу (залежно від форми навчання – в електронному або переплетеному варіанті, із наклеєним на палітурку конвертом із рецензією та заявою про дотримання професійної етики) подають на підпис завідувачу кафедри.

Якщо робота відповідає встановленим вимогам, завідувач кафедри підписує її та допускає до захисту. Якщо робота має недоліки, що не дозволяють допустити здобувача вищої освіти до захисту, це питання розглядають на засіданні кафедри в присутності здобувача вищої освіти та керівника роботи.

Тривалість захисту одного здобувача вищої освіти не має перевищувати 30 хв. Для доповіді надають до 5 хв.

Доповідь зазвичай містить стисло узагальнену інформацію, викладену в магістерській дипломній роботі. Протягом доповіді здобувач вищої освіти має посилатися на графічну частину своєї роботи для більш повного розкриття змісту проведеного дослідження та подання отриманих результатів. Після доповіді голова та члени екзаменаційної комісії, інші

особи, присутні на захисті, ставлять здобувачеві вищої освіти запитання, на які йому слід надати стислі чіткі та кваліфіковані відповіді.

Захист магістерської дипломної роботи оцінюють на основі змісту роботи, доповіді здобувача вищої освіти та його відповідей на запитання комісії. Рішення про результати захисту магістерської дипломної роботи ухвалюють більшістю голосів на закритому засіданні членів екзаменаційної комісії.

5. Порядок підготовки ілюстративного матеріалу, презентації та доповіді

Ілюстративний матеріал мінімально має містити титульний аркуш і 10 плакатів:

- анотацію (один плакат);
- два плакати за першим розділом;
- три плакати за другим розділом;
- чотири плакати за третім розділом.

Максимальна кількість плакатів з урахуванням анотації – 15.

Нумерація плакатів в ілюстративному матеріалі та презентації, виконаній у Microsoft Office Power Point, мають збігатися. На плакати обов'язково виносять анотацію і результати розрахунку економічної ефективності.

Приклад титульного аркуша наведено в додатку Е, а приклад анотації – у додатку Ж.

Обсяг доповіді – до 2 с., кг. 14 з інтервалом 1,5. У доповіді слід стисло охарактеризувати отримані наукові результати, результати аналізу трудових показників, організаційні заходи та результати розрахунку їх ефективності. Доповідь потрібно будувати послідовно з розміщенням плакатів.

6. Критерії оцінювання магістерської дипломної роботи

Дипломну роботу оцінюють за двома параметрами: за змістом та успішністю захисту і презентації. Розподіл балів здійснюють у співвідношенні 60 до 40.

Критерії оцінювання за кожною структурною частиною дипломної роботи:

1) максимальний бал за кожним пунктом оцінки ставлять, якщо всі вимоги до виконання структурних частин роботи, наведених у табл. 2, виконано в повному обсязі;

2) нуль балів ставлять у разі повного невиконання вимог до виконання дипломної роботи або за відсутності структурної частини роботи;

3) проміжний бал ставлять, якщо вимоги виконано частково або розрахунки чи викладення матеріалу здійснено з помилками;

4) у разі відсутності обґрунтованих висновків, авторських напрацювань, кількість балів за цим розділом може бути знижено на третину.

Розподіл балів та критерії оцінювання структурних частин дипломної роботи наведено в табл. 4.

Таблиця 4

Розподіл балів та критерії оцінювання дипломної роботи

Назва структурних частин дипломної роботи та критеріїв оцінки	Максимальний бал
1	2
Вступ (виконання вимог до структури; відповідність формулювань мети, об'єкта, предмета, наукових результатів темі та змісту роботи; зазначення конкретної сфери застосування кожного з методів дослідження)	3
Анотація (відповідність вимогам до структури, оформлення; точність формулювань та їх відповідність змісту)	1
Відповідність змісту за розділами	
<i>Розділ 1</i> (наявність трьох підрозділів, морфологічного аналізу понять за темою роботи, авторських напрацювань, що мають теоретичний характер; висвітлення вітчизняного і зарубіжного досвіду з досліджуваної проблематики)	10
<i>Розділ 2</i> (відповідність вимогам до структури (три підрозділи); наявність обґрунтованих висновків щодо динаміки основних показників діяльності підприємства чи установи; повнота аналізу фінансово-економічних та трудових показників; наявність факторного аналізу; використання ЕММ та пакетів прикладних програм; ґрунтовність висновків і рекомендацій)	15
<i>Розділ 3</i> (відповідність вимогам до структури (чотири підрозділи); наявність аналізу та обґрунтованих висновків щодо динаміки макро-і мікроекономічних показників із досліджуваної теми; наявність і ступінь доведення до рівня практичного застосування як мінімум двох організаційних заходів; наявність обґрунтування соціальної та розрахунку економічної ефективності організаційних заходів)	25

1	2
Висновки (відповідність кількості та змісту загальних висновків поставленим завданням)	2
Список використаних джерел (наявність 30 % літературних джерел за останні п'ять років, праць викладачів університету та кафедри)	2
Додатки (наявність відповідним чином оформлених форм фінансової і статистичної звітності, статистичних даних та інших додатків)	2
Усього за зміст дипломної роботи	60
Своєчасність виконання дипломної роботи (оцінку знижують на 10 балів у разі несвоєчасного (не відповідно до календарного графіка) виконання дипломної роботи)	10
Зміст доповіді (відповідність регламенту (5 – 6 хв), наявність зв'язку з ілюстративним матеріалом, обґрунтованість висновків і рекомендацій)	5
Якість презентації (відповідність вимогам до кількості плакатів, правильність написання анотації, якість оформлення і відповідність нумерації плакатів в ілюстративному матеріалі та презентації)	5
Відповіді на запитання (чотири запитання від членів екзаменаційної комісії по 5 балів за кожне)	20
Усього за захист дипломної роботи	40
Максимальна кількість балів	100

Загальну оцінку виставляють як середньоарифметичне значення оцінок членів екзаменаційної комісії і округлюють до цілого числа.

Рекомендована література

1. ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://library.znu.edu.ua//site/obyavlenia/DSTU_8302_2015.pdf.

2. Кодекс академічної доброчесності Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця (нова редакція) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/11/Kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf>.

3. Основи наукових досліджень [Електронний ресурс] : навч. посіб. для здобувачів ступеня магістра за освіт. програмами «Системи забезпечення споживачів електричною енергією» і «Енергетичний менеджмент», спец. 141 «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: Г. Г. Стрелкова, М. М. Федосенко, А. І. Замулко, О. С. Іщенко. – Електрон. текстові дані (1 файл: 930 Кбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. – 120 с. – Режим доступу : <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/30605>.

4. Основи наукових досліджень [Електронний ресурс] : навч. посіб. / О. М. Сінчук, Т. М. Берідзе, М. Л. Барановська та ін. – Електрон. текстові дані (1 файл: 1,88 Мбайт). – Кременчук : ПП Щербатих О. В., 2022. – 196 с. – Режим доступу : <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/47228?locale=uk>.

5. Положення про атестацію здобувачів вищої освіти Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця (нова редакція) [Електронний ресурс]. – Харків, 2023. – 13 с. – Режим доступу : <https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/09/Polozhennya-pro-atestatsiyu-zdobuvachiv-vyshhoi-osvity-HNEU.pdf>.

6. Про вищу освіту : Закон України №1556-VII від 01.07.2014 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>.

7. Регламент перевірки на унікальність академічних текстів здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників ХНЕУ ім. С. Кузнеця навчально-методичним відділом [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/1/Reglament-perevirky-na-unikalnist-akademichnyh-tekstiv.pdf>.

8. Шейко В. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності : підручник / В. М. Шейко, Н. М. Кушнарєнко. – 6-те вид., перероб. і допов. – Київ : Знання, 2018. – 310 с.

Додатки

Додаток А

Базова тематика магістерських дипломних робіт

1. Розвиток системи соціального партнерства в Україні.
2. Обґрунтування напрямів розвитку соціальної політики держави.
3. Удосконалення системи професійного навчання як фактору ефективної зайнятості.
4. Регулювання міграції працездатного населення в Україні.
5. Обґрунтування напрямів підвищення професійної мобільності найманих працівників.
6. Обґрунтування напрямів підвищення трудової мобільності на ринку праці.
7. Шляхи подолання молодіжного безробіття в Україні.
8. Удосконалення працевлаштування осіб з інвалідністю як важеля їх соціальної інтеграції.
9. Регулювання ринку праці України.
10. Обґрунтування перспективних напрямів розвитку ринку праці України.
11. Регулювання трудової міграції.
12. Обґрунтування напрямів підвищення рівня зайнятості населення України.
13. Розроблення технології працевлаштування окремих категорій безробітних (довготривалі безробітні, особи передпенсійного віку).
14. Удосконалення механізмів надання соціальних послуг та допомоги населенню.
15. Організаційне забезпечення соціального захисту дітей з інвалідністю в Україні.
16. Державне регулювання соціального захисту осіб з інвалідністю в Україні.
17. Удосконалення системи соціального захисту ... (зайнятих, безробітних, молоді, осіб з інвалідністю, сім'ї).
18. Удосконалення системи соціального захисту найбільш уразливих верств населення (на прикладі ...).

19. Удосконалення системи соціального захисту осіб з інвалідністю в Україні.
20. Обґрунтування напрямів підвищення ефективності соціального захисту населення.
21. Управління якістю освіти в регіоні: концептуальна модель та механізми реалізації.
22. Розвиток системи пенсійного забезпечення в Україні.
23. Розвиток недержавного пенсійного забезпечення в Україні.
24. Реформування та розвиток пенсійної системи в Україні.
25. Напрями роботи з людьми похилого віку в системі соціального забезпечення.
26. Підвищення рівня та якості життя населення.
27. Регулювання якості життя населення України.
28. Обґрунтування напрямів підвищення якості життя соціально незахищених верств населення.
29. Регулювання доходів населення України.
30. Оптимізація структури та рівня доходів населення України.
31. Формування та використання доходів населення.
32. Обґрунтування напрямів підвищення якості життя соціально незахищених верств населення.
33. Шляхи подолання бідності як соціально-економічного явища.
34. Методичне забезпечення обстеження бідності населення України.
35. Шляхи підвищення соціальної безпеки України.
36. Формування та використання трудового потенціалу України.
37. Розвиток системи соціального партнерства в Україні.
38. Обґрунтування напрямів підвищення ефективності діяльності профспілок.

Приклад змісту дипломної роботи
на тему «Регулювання ринку праці соціально незахищених верств населення»

ЗМІСТ

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ ПРАЦІ СОЦІАЛЬНО НЕЗАХИЩЕНИХ ВЕРСТВ НАСЕЛЕННЯ

1.1. Соціально незахищені верстви населення як об'єкт соціального захисту

1.2. Державне регулювання ринку праці в Україні

1.3. Нормативно-правове забезпечення державного регулювання зайнятості населення

Висновки до розділу 1

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СОЦІАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ ТА РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ ПРАЦІ В УКРАЇНІ

2.1. Аналіз показників розвитку соціальної сфери в Україні

2.1.1. Аналіз демографічних показників

2.1.2. Аналіз доходів та витрат населення

2.2. Аналіз ринку праці соціально незахищених верств населення

2.2.1. Оцінювання показників зайнятості та безробіття соціально незахищених верств населення

2.2.2. Аналіз рівня життя та заробітної плати соціально незахищених верств населення (за категоріями)

Висновки до розділу 2

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ ПРАЦІ СОЦІАЛЬНО НЕЗАХИЩЕНИХ ВЕРСТВ НАСЕЛЕННЯ

3.1. Характеристика діяльності ТОВ «Турбота»

3.2. Аналіз соціальної сфери ТОВ «Турбота»

3.3. Розроблення проєктної пропозиції та документації соціального проєкту «Твоє працевлаштування»

3.3.1. Ідентифікація соціального проєкту

3.3.2. Загальний опис соціального проєкту

3.3.3. Фінансове обґрунтування соціального проєкту

3.3.4. Економічна та соціальна ефективність проєкту

Висновки до розділу 3

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Заява про дотримання професійної етики в процесі написання дипломної роботи

Я, здобувач(-ка) другого (магістерського) рівня вищої освіти другого року навчання спеціальності 232 «Соціальне забезпечення» освітньої програми «Управління соціальними проектами» факультету економіки і права ХНЕУ ім. С. Кузнеця, заявляю, що в моїй дипломній роботі на тему «...», поданій екзаменаційній комісії для публічного захисту, дотримано правила професійної етики, які не дозволяють наявності плагіату, фальсифікації даних та хибного цитування під час написання дипломної роботи.

Я ознайомлений(-на) з чинними нормативними актами Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця, згідно з якими наявність плагіату, фальсифікації даних та хибного цитування є підставою для недопущення до захисту дипломної роботи в екзаменаційній комісії, а також позбавлення диплома в разі доведеного факту плагіату, фальсифікації даних та хибного цитування в роботі, виявлених після отримання документа про вищу освіту.

(дата)

(підпис)

(ПІБ)

Приклад рецензії на дипломну роботу

Рецензія

на дипломну роботу здобувача вищої освіти
другого (магістерського) рівня спеціальності 232 «Соціальне забезпечення»
освітньої програми «Управління соціальними проектами»
Харківського національного економічного університету
імені Семена Кузнеця
Шевченка Степана Андрійовича
на тему «Розвиток державного пенсійного страхування в умовах
реформування пенсійної системи»

Пенсійне забезпечення у будь-якій державі є найважливішою складовою добробуту громадян, яке демонструє дійсне бажання країни дотримуватися принципів гуманізму щодо тих, хто віддав суспільству працю, інтелект і здоров'я. Забезпечення соціальних гарантій за рахунок страхових виплат є рисою, органічно притаманною ринковій економіці. Це зумовлює актуальність дослідження питань державного пенсійного страхування в дипломній роботі.

Робота складається з трьох розділів. У першому розділі дипломної роботи розглянуто теоретичні аспекти державного пенсійного страхування, його види та рівні, сутність і характеристики, етапи розвитку, місце й роль. У другому подано аналіз демографічно-економічної ситуації Кролевецького району Сумської області. Третій розділ присвячено пошуку шляхів удосконалення системи державного пенсійного страхування на прикладі УПФУ Сумської області. У роботі запропоновано шляхи вдосконалення системи державного пенсійного страхування, а саме активізації роботи Накопичувального фонду – другого рівня пенсійної системи.

Автору дипломної роботи доцільно було б здійснити порівняльну характеристику пенсійних систем різних країн світу.

Загалом робота є закінченим дослідженням, практична цінність якого полягає в тому, що одержані результати можуть бути використані в діяльності Глухівського об'єднаного управління Пенсійного фонду України Сумської області. Дипломну роботу Шевченка С. А. виконано на високому професійному рівні й рекомендовано до захисту в екзаменаційній комісії.

Рецензент:

заступник начальника

Глухівського об'єднаного

управління Пенсійного фонду України

Сумської області

Марія ВАСИЛЕНКО

Приклад короткої анотації (для дипломної роботи)

АНОТАЦІЯ

Шевченко Степан Андрійович

Розвиток державного пенсійного страхування в умовах реформування пенсійної системи

У дипломній роботі проаналізовано теоретичний базис державного пенсійного страхування в Україні. Проведено аналіз демографічно-економічної ситуації Кролевецького району Сумської області. Розроблено модель поетапного врахування показників, необхідних для нарахування додаткової пенсійної виплати з накопичувального фонду.

Ключові слова: пенсійне страхування, Пенсійний фонд України, пенсійне забезпечення, пенсійні внески, накопичувальний пенсійний фонд.

SUMMARY

Shevchenko Stepan Andriyovych

Development of state pension insurance in the context of reforming the pension system

The theoretical basis of state pension insurance has been analyzed. The analysis of the demographic and economic situation of the Krolevets district of the Sumy region has been carried out. A model of step-by-step accounting of the indicators necessary for the calculation of additional pension payment from the accumulative fund has been developed.

Key words: pension insurance, Pension Fund of Ukraine, pension, pension contributions, accumulative pension fund.

Приклад оформлення титульного аркуша ілюстративного матеріалу

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Харківський національний економічний університет
імені Семена Кузнеця

Кафедра соціальної економіки

ІЛЮСТРАТИВНИЙ МАТЕРІАЛ
до магістерської дипломної роботи на тему

«Розвиток державного пенсійного страхування в умовах
реформування пенсійної системи»

Виконав:
здобувач вищої освіти
другого (магістерського) рівня
спеціальності 232 «Соціальне забезпечення»
освітньої програми «Управління соціальними
проектами»

Степан ШЕВЧЕНКО

Керівник:
канд. екон. наук, доцент

Юлія СОТНІКОВА

**Приклад оформлення анотації
(для ілюстративного матеріалу та презентацій)**

ПЛАКАТ Ж.1

Анотація

Тема	Розвиток державного пенсійного страхування в умовах реформування пенсійної системи
Вітчизняні та закордонні вчені, які займаються дослідженням цієї проблеми	Лібанова Е. М., Макарова О. В., Мандибура В. О., Назарова Г. В., Сокурєнко В. В., Хмєлевська О. М. та інші
Актуальність теми дослідження в межах визначеної проблеми	Пенсійна система кожної країни – один із найважливіших елементів соціального захисту осіб найманої праці. Організаційно-правова форма пенсійної системи визначається станом економіки і ринку праці, податкової політики та політики в галузі доходів, демографічною ситуацією, розвитком фінансових, зокрема і страхових інститутів, прийняттям суспільством конкретної моделі пенсійного забезпечення
Об'єкт дослідження	Процес розвитку державного пенсійного страхування в Україні
Предмет дослідження	Теоретичні положення та практичні рекомендації, шляхи розвитку державного пенсійного страхування в умовах реформування пенсійної системи
Мета дослідження	Аналіз теоретичного базису та розроблення практичних рекомендацій щодо розвитку державного пенсійного страхування в умовах реформування пенсійної системи
База дослідження	Глухівське об'єднане управління Пенсійного фонду України Сумської області
Методи, використані під час дослідження	Загальнонаукові, емпіричні й емпірично-теоретичні методи: спостереження, порівняння, систематизації, класифікації, індукції та дедукції, аналізу та синтезу, узагальнення
Наукові результати	Систематизовано наявні підходи до визначення терміна «пенсійне забезпечення»
Проектна пропозиція	Розроблено та обгрунтовано проектну пропозицію та документацію до соціального проекту
Практична значимість	Запропоновано рекомендації, що стосуються запровадження накопичувального фонду та розроблення моделі поетапного врахування показників, необхідних для нарахування додаткової пенсійної виплати з накопичувального фонду
Відомості про ефективність соціального проекту	Індекс доходності, період окупності, соціальний ефект

Зміст

Вступ.....	3
1. Порядок підготовки магістерських дипломних робіт	6
2. Зміст і структура магістерських дипломних робіт.....	9
3. Правила оформлення магістерської дипломної роботи	16
3.1. Загальні вимоги.....	16
3.2. Нумерація	16
3.3. Заголовки.....	16
3.4. Переліки.....	17
3.5. Ілюстрації.....	18
3.6. Таблиці	19
3.7. Формули.....	20
3.8. Посилання	21
3.9. Список використаних джерел	22
3.10. Додатки.....	25
4. Порядок подання до захисту магістерських дипломних робіт	26
5. Порядок підготовки ілюстративного матеріалу, презентації та доповіді	28
6. Критерії оцінювання магістерської дипломної роботи	28
Рекомендована література.....	30
Додатки.....	32

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

**Методичні рекомендації
до виконання дипломної роботи
для здобувачів вищої освіти
спеціальності 232 «Соціальне забезпечення»
освітньої програми «Управління соціальними проектами»
другого (магістерського) рівня**

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Укладачі: **Назарова** Галина Валентинівна
Гончарова Світлана Юріївна
Сотнікова Юлія Володимирівна

Відповідальний за видання *Г. В. Назарова*

Редактор *Н. Г. Войчук*

Коректор *Н. В. Завгородня*

План 2024 р. Поз. № 182 ЕВ. Обсяг 41 с.

Видавець і виготовлювач – ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 61166, м. Харків, просп. Науки, 9-А

*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру
ДК № 4853 від 20.02.2015 р.*